

етноси, често се вписват в техните радости и проблеми. В ежедневните трудови взаимоотношения различията се стопяват. Често работят заедно с българите, хранят се на една маса. Циганките са търсени и приемани в българските домове за извършване на различни работи (точат юфка, шият юргани, перат и чистят). И за хубаво, и за лошо са заедно в делника, в развлеченията, в празника. “Под хотел „Търговски” (в Пловдив, нач. на XX век – б.а.) имаше салон, в който даваха представления пътуващи артисти. Най-дълго се застояваше Ибиш ага. Неговата комична група, с изпълнението на простички, но духовити номера, събираше многобройна публика от българи, арменци, евреи, цигани, гърци, турци. Смях, олелия, викове, свиркане....”

В ежедневието и във взаимоотношенията в общността, в семейството всеки трябва да си знае мястото. И въпреки че домът е пространството на циганката/ ромката, тя съвсем не е свободна да прави каквото си пожелее.

В различните квартали жените имат различна степен на свобода да напускат дома си. Обикновено свекървата или мъжът трябва да знаят кога и къде отива жената. “Главата на семейството е мъжът, без негово знание и одобрение жената нищо не може да предприеме. Жената трябва да си мълчи. Мъжът не е задължен да казва къде отива, но жената винаги трябва да каже къде отива.”

Основното задължение на всяка жена, станала съпруга и майка, е да осигури храна, дрехи, уютен дом на семейството си. “Независимо дали тя ходи на работа, а мъжът не ходи и донася пари, тя е длъжна да си чисти, да сготви. Ролята на жената е да пере, да глади, да чисти, да готви, да уважава мъжа си”. Така тя изразява своята позицията към съпруга си. Ромската жена трябва да се грижи и за децата си. Ако те са мърляви, гладни, болни, това е сигурен знак, че тя не изпълнява семейните си задължения.

Циганките/ ромките винаги впечатляват околните с колоритния си външен вид. “Млади циганки, облечени в шарени рокли и блузи ... А между тези млади понякога имаше чудни красавици, стройни, изящни, мургави, с големи пламтящи очи.... Всякога ги придружаваше някоя стара циганка, с бяла плитка, шарена забрадка, с два три криви зъба в устата...”. Облеклото на циганката е винаги групово диференцирано и точно очертано според семейното и социалното ѝ положение, начин на живот, религиозна принадлежност.